

5.4.2024

VN/18878/2022-STM-36

**Sisäilmaan liittyvän oireilun ja sairastumisen diagnosointi, hoito ja kuntoutus (Majvik 3):
konsensussuositustyöryhmän 9. kokous**

Aika 26.2.2024 klo 9.01-11.28

Paikka Opetus- ja kulttuuriministeriö, K214 Seminarium (2.kerros), Meritullinkatu 10, 00170, Helsinki
Etäyhteys: TeamsLäsnä **Puheenjohtajisto ja kirjoittajaryhmä**Lähiosallistujat:

Taneli Puumalainen, puheenjohtaja, sosiaali- ja terveysministeriö
Sirkku Pikkujämsä, varapuheenjohtaja, sosiaali- ja terveysministeriö
Kati Huttunen, asiantuntijasihteeri, sosiaali- ja terveysministeriö

Etäosallistujat:

Jorma Komulainen, tekninen varapuheenjohtaja, Duodecim (→ 10.00)
Tuomas Sorto, asiantuntijasihteeri, sosiaali- ja terveysministeriö

TyöryhmäLähiosallistujat:

Sari Mäki, Hengityslitto
Riitta Työläjärvä, Eduskunnan sisäilmaryhmän nimeämä edustaja
Risto Vataja, Suomen Neurologinen Yhdistys
Aki Vuokko, Työterveyslaitos

Etäosallistujat:

Liisa Airaksinen, Korva-, nenä- ja kurkkutaudit – pää- ja kaulan kirurgia ry
Tapani Hämäläinen, palvelujärjestelmän asiantuntija, sosiaali- ja terveysministeriö
Soile Jungewelter, Suomen Työterveyslääkäriyhdistys ry
Jussi Karjalainen, Suomen keuhkolääkäriyhdistys ry ja
Suomen Allergologi- ja immunologiyhdistys ry
Johanna Leppälä, Homepakolaiset ry
Juha Pekkanen, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
Laura-Maria Peltonen, Turun yliopisto
Kaisa Saari, Suomen psykiatriyhdistys
Riitta Sauni, Tampereen yliopisto
Kimmio Tarvainen, työterveyshuollon asiantuntija, sosiaali- ja terveysministeriö
Tuula Vasankari, Filha ry

Poissa:

Mari Kemppainen, Suomen Yleislääkärit ry
Kari Reijula, Helsingin yliopisto
Tiina Tuomela, Eduskunnan sisäilmaryhmän nimeämä edustaja
Susanna Salmivesi Suomen Lastenlääkäriyhdistys ry ja
Suomen lastenlääkäreiden allergologiyhdistys SLAY ry

AsiantuntijajäsenetEtäosallistujat:

Virpi Liukkonen, Kansaneläkelaitos KELA
Milja Tiainen, sosiaaliturvan asiantuntija, sosiaali- ja terveysministeriö

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

02951 63415
+358 2951 63415

kirjaamo.stm@gov.fi
stm.fi

1 Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja Taneli Puumalainen avasi kokouksen klo 9.01. Asialista hyväksyttiin. Edellisen kokouksen pöytäkirja on tallennettu Tiimeriin ja on kommentoitavissa kokouksen loppuun saakka.

2 Ajankohtaista viestinnästä

Asiantuntijasihteeri Kati Huttunen esitteli tulevia viestinnän tapahtumia: Vuoden 2024 Sisäilmastoseminaarin (12.3.24 Helsinki) tiivistelmä on hyväksytty ja Indoor Air 2024 –konferenssin (7.-11.7.2024, Honolulu, Havaiji) englanninkielinen esitelmäehdotus on lähetetty arvioitavaksi (molemmat tallennettu Tiimeriin). Majvik 3 –suositusta esitellään kevään aikana mm. ympäristöterveydenhuollon valtakunnallisilla opinto- ja neuvottelupäivillä (22.-23.5.24, Tuusula). Keskusteltiin tulevista tilaisuuksista, joissa hoitosuosituksia voitaisiin esitellä. Päätettiin tarjota aihetta lääkäripäivien ohjelmaksi. Sovittiin, että varmistuneista tilaisuuksista tiedotetaan myös työryhmälle sähköpostitse.

3 Lausunnot ja niiden perusteella ehdotetut muutokset

Asiantuntijasihteeri Kati Huttunen esitteli tiivistelmän lausunnoista (Liite 2), sekä lausuntojen perusteella ehdotetut muutokset suositustekstiin (Liite 3). Työryhmä keskusteli ehdotuksista ja pääsääntöisesti hyväksyi muutokset.

- Ydinviesteihin ja terveyshaittojen ehkäisyyn liittyvään kappaleeseen lisätään erillinen maininta siitä, että sisäilmasta oireilevan potilaan tilanteeseen vaikuttavia sisäympäristön haittatekijöitä pyritään vähentämään.
- Passiivista tupakointia käsittelevään kappaleeseen lisätään maininta kannabiksen savulle altistumisen haittoista.
- Kuva 1 kannatettiin versiota, jossa esitetään myös arvio sisätiloissa altistuttavien pienhiukkasten ja ympäristömelun aiheuttamasta tautitaakasta, mutta rajattuna vain sisätiloissa tapahtuvaan altistumiseen liittyvään osuuteen. Kuvasta tulisi käydä ilmi, että kyseessä on arvio. Kosteusvaurioiden tautitaakkaan liittyen pitäisi käydä ilmi, että arvio perustuu kotien kosteusvaurioiden yleisyyteen.
- Taulukko 2 päätettiin karsia alkuperäiseen muotoon, jossa esitetään koko aineiston P25-P75, mutta taulukon otsikkoon tarkennetaan, millaisesta aineistosta on kyse.
- Kokoomakuvaan 2 ehdotetut muutokset hyväksyttiin sellaisenaan.
- Kimmo Tarvainen toimittaa sähköpostilla tarkennuksen hyvinvointialueiden roolista hoitoketjuja ja hoitoketjujen katvealueita käsitteleviin kappaleisiin.
- Tulevaisuuden tutkimustarpeisiin lisätään lyhyesti toive monitieteisen tutkimuksen jatkamisesta, tietoaukkojen tunnistamisesta, vuoropuhelusta eri tutkimussuuntien välillä ja kokemustiedon hyödyntämisestä.

Suosituslause 4.2.2. hyväksyttiin keskustelun jälkeen muodossa:

Suosituslause 4.2.2. *Selvitettäessä oireiden yhteyttä sisäilmaan huomioidaan ensin todennäköisimmät puutteet sisäympäristön laadussa hyödyntäen potilaan havaintoja ja rakennusta koskevia tietoja. Sisäympäristön terveydellisen merkityksen arviointia varten terveydenhuollon käytössä on oltava arvio olosuhteista. Terveydellisen merkityksen arvioinnissa otetaan huomioon myös altistumisen todennäköisyys. Olosuhtearvioinnissa esille tulleiden tekijöiden lisäksi terveydellisen merkityksen arvioinnissa otetaan huomioon muut sisäympäristön ja yhteisön olosuhteet.*

Suosituslauseet 4.5.1, 4.5.2., 7.1.1, 8.4.1 ja 8.4.2. hyväksyttiin ehdotetussa muodossa:

Suositus 4.5.1: *Lääkärin tekemä rakennuksen sisäympäristön terveydellisen merkityksen arviointi perustuu pätevän rakennusterveyden asiantuntijan tai terveydensuojeluviranomaisen tekemään arvioon olosuhteista.*

Suositus 4.5.2: *Terveydenhuolto suosittelee tarvittaessa selvittämään rakennuksen kunnon. Työsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaiset voivat valvontansa yhteydessä edellyttää vastuullista tahoa teettämään tutkimukset terveydellisten olosuhteiden selvittämiseksi. Rakennusterveyden asiantuntijat vastaavat tekemiensä tutkimusten laadusta.*

Suositus 7.1.1: *Päiväkotien ja oppilaitosten sisäympäristön olosuhteiden puutteisiin kiinnitetään erityisesti huomiota. Sisäilma-asiat otetaan lasten ja nuorten terveydenhuollossa sekä oppilas- ja opiskelijahuollossa huomioon kokonaisvaltaisesti osana muuta perustyötä. Terveystieteiden ja lääkäreillä on mahdollisuus konsultoida sisäilma-asioihin perehtyneitä terveydenhuollon ammattihenkilöitä ja terveydensuojeluviranomaista.*

Suositus 8.4.1: Työpaikkojen ja oppilaitosten sisäilmatilanteen selvittämisessä on hyötyä monialaisesta sisäilmatoryhmästä, jossa on mukana myös terveydenhuollon ammattilaisia, terveydensuojelun ja työsuojelun edustajia.

Suositus 8.4.2: Terveydenhuollon, sosiaalihuollon ja terveydensuojeluviranomaisen yhteistoimijuutta vahvistetaan kehittämällä keskinäiselle konsultoinnille toimivat käytännöt.

Lisäksi keskustelussa tuli esille, että Työterveyslaitoksen kirjaamon kautta lähettämä lausunto ei ole saapunut perille. Kati Huttunen lisää puuttuvan lausunnon kommentit yhteenvetoon. Mahdolliset muutostarpeet itse lausuntoon tekstiin hyväksytetään työryhmällä sähköpostitse, mikäli ne ovat tekniseksi katsottuja muutoksia merkittävämpiä.

4 Työryhmän jäsenten sidonnaisuuksien raportointi

Työryhmälle on lähetetty täydennettäväksi lomake, jolla raportoidaan sidonnaisuudet pääasiassa edellisen kolmen vuoden ajalta (Liite 4). Työryhmän jäsenten sidonnaisuudet julkaistaan suosituksen liitteenä. Allekirjoitetut lomakkeet on palautettava helmikuun loppuun mennessä.

5 Muut asiat

Ei muita käsiteltäviä asioita

6 Jatkosuunnitelmat

Työryhmälle on myönnetty jatkoaikaa 30.4.24 saakka, jotta työryhmä on tarvittaessa toimivaltainen myös viimeisen kokouksen jälkeen (Liite 5). Tavoitteena on julkaista suositus ennen 12.3., jolloin suositusta esitellään ensimmäistä kertaa Sisäilmastoseminaarissa. Mikäli tämän kokouksen jälkeen tarvittavat muutokset ovat lähinnä teknisiä, niitä ei tarvitse enää hyväksyttää työryhmällä. Merkittävämät muutosehdotukset käsitellään sähköpostitse.

Ennen suosituksen julkaisua tehdään tiedote ja pidetään mediainfo. Yhteenveto lausunnoista julkaistaan esimerkiksi tiedotteen yhteydessä. Asiantuntijasihteeri tiedottaa työryhmää suosituksen julkaisuprosessin etenemisestä päivämäärien varmistuessa.

Työryhmän tiimeri on käytössä ainakin huhtikuun loppuun. Tiimeriin tallennetuista artikkeleista tehdään pakattu kansio (.zip), jotta ne ovat helpommin ladattavissa.

Suosituksen jalkauttamiseen liittyen voi ottaa jatkossa yhteyttä Kati Huttuseen kati.huttunen@thl.fi (kati.huttunen@gov.fi –osoite toiminnassa 04/2024 saakka). Tuomas Sorron osoite jatkossa tuomas.sorto@pirte.fi.

7 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Taneli Puumalainen päätti kokouksen klo 11.28. Pöytäkirja julkaistaan JulKL 6.1 §:n 6 kohdan mukaisesti siltä osin kuin se on tullut julkiseksi.

Liitteet	Liite 1: Majvik-suositus viestintäsuunnitelma_240219
	Liite 2: Lausuntoyhteenveto sisäilmaan liittyvän oireilun ja sairastumisen hoitosuosituksesta 240219
	Liite 3: Majvik 3 Sisäilmaan liittyvän oireilun ja sairastumisen hoitosuositus 240219_lausunnotmuokkauks
	Liite 4: Sidonnaisuusilmoitus_Majvik 3 työryhmä
	Liite 5: Päätös työryhmän toimikauden jatkamisesta VN_18878_2022-STM-72
	Liite 6: Kokous 9 240226_esitykset
Jakelu	Työryhmän jäsenet
Tiedoksi	Vesa Pekkola